

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

— Prva slovenska založba —

ALENA MORNŠTAJNOVÁ: ČAS OS

Podatki o knjigi

- Naslov: Čas os
- Podnaslov: Zgodba o moči preteklosti in pomenu rož
- Avtorica: Alena Mornštajnová
- Prevedla: Nives Vidrih
- Urednica: dr. Tanja Ozvatič
- Format: 140 mm x 210 mm
- Vezava: trda
- Število strani: 260
- ISBN: 978-961-278-813-1
- Cena: 29,50 EUR
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2026

Knjižno delo je izšlo v okviru knjižnega programa, ki ga v letu 2026 sofinancira
JAK JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS

Kontakt

Uredništvo

T 03 426 48 00

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Nekatere stvari prenese le redkokdo

Oster naslov se ujema z vsem, kar se postopoma izkaže za pomembno. To je knjiga o osamljenosti – o tem, zakaj se včasih odločimo zanj, čeprav je v resnici ne želimo. Majhno mesto se izkaže za patološki kraj, kjer ljudje drug drugemu gledajo skozi okna in pod odeje in kjer mnogi postanejo žrtve agresije posameznikov in njihovih brezčutnih projekcij lastnih nesreč. V resnici pa je nežna pripoved, ki nas upočasni, objame in nas pripravi do razmišljanja. Saj preden človek dozori v razumevanju sveta in iskanju harmonije z drugimi, mimo nedvomno prileti še marsikateri roj nadležnih os.

Bara in Ptičar. Dva osamljena človeka. Dva notranja svetova, dve zgodbi, ki se postopoma zblížujeta, dokler se – kot to zna le Mornštajnová – sčasoma ne prekrížata.

Mornštajnová zaupa bralcu. Pogloblja se v bistvo človeka in se ne zanaša na senzacionalizem, temveč na moč zgodbe. Slog je umirjen, jezik nas boža, pripoved je skoraj nežna – a govori o stvareh, ki bolijo. To ni zgodba, ki bi nas s svojim dogajanjem spodbudila na noge. In morda nas prepriča, da je biti z nekom – vsem tveganjem navkljub – bolje kot biti sam. Najbrž najbolj umirjena knjiga Mornštajnové doslej je tudi ena najbolj zrelih; je kot reka: mirna, na površini celo poetična, pod njo pa polna ostrih kamnov, ki lahko nepričakovano poškodujejo. Saj preden človek dozori v razumevanju sveta in iskanju harmonije z drugimi, mimo nedvomno prileti še marsikateri roj nadležnih os ...

O avtorici

Alena Mornštajnová (1963) je doštudirala češčino in angleščino na Filozofski fakulteti Univerze v Ostravi. Leta 2013 je debitirala z romanom *Slepi zemljevid*, dve leti pozneje je sledil roman *Hotelček*. Predvsem po zaslugi nagrajenega romana *Hana* iz leta 2017 (slovenski prevod 2019) je postala ena najbolj priljubljenih sodobnih čeških pisateljic. Njen četrti roman *Tiha leta* (2019, slovenski prevod 2021) je zasedel prvo mesto v bralski anketi Knjiga leta. Spomladi 2021 je izdala distopični roman *November* (slovenski prevod 2022), za katerega je prejela nagrado češka knjiga 2022. Dve leti pozneje je izšel njen psihološki roman *Gozd v hiši* (slovenski prevod 2024), ki je postal češka uspešnica leta 2023 v kategoriji nagrada bralcev. Mornštajnová je napisala tudi nekaj knjig za otroke: *Strašilce Strašek* (2018), *Kapljica Aja* (2022, slovenski prevod 2023), *Teribear, Skrivnost modre škatle* (2022), *Božič v Šipkovi ulici* in *Modri planet* (2024, slovenski prevod 2026). Vse njene knjige je v slovenščino prevedla Nives Vidrih. Knjige Alene Mornštajnové so doslej izšle v več kot dvajsetih jezikih.

Iz knjige

Spomini uganjajo neverjetne stvari. Je mogoče, da dedkov vrt ni bil tako pisan in razcvetel, kot se ga spominjam? Je mogoče, da v hiši nista vladala takšna harmonija in mirno ozračje, kot sem ju dojemala? Je bila mami res tako ljubezniva, očka ljubeč in ljubezen med njima trdna in resnična? Ali pa je njun odnos sčasoma postal trhel in obrabljen, načrt od škodljivcev in mu je bilo namenjeno, da bo šel v nič?

(Str. 96)

S svojega zadnjega delovnega mesta se spominjam bralke, ki je vsakič še v knjižnici poiskala stran triintrideset, prebrala nekaj vrstic in potem pogledala zadnjo stran. »Ne prenašam zgodb z odprtim koncem,« je pravila. »In rada bi se tudi prepričala, da se bo vse končalo dobro. Vsaj v knjigah.«

Z ljubiteljico srečnih koncev sem se do neke mere strinjala. Razplet v knjigah je po svoje pomirjujoč, mogoče tudi zato, ker se v življenju nikoli nič ne konča. Vse se nadaljuje, niti smrt ne pomeni popolnega konca, življenje gre preprosto naprej brez nas. Ampak če misliš, da se zgodba v knjigi sklene z zadnjim poglavjem, je to nesmiselno. Samo mi, bralci, zapustimo junake v določenem trenutku. Osebe živijo naprej v svojem lastnem svetu in času. Samo že brez naših radovednih oči.

Spominjam se vdove srednješolskega profesorja literature, ki je knjižnici podarila moževe knjige, potem pa si jih je hodila sposojat. Pripovedovala nam je, koliko časa je pokojni mož prebil ob branju, knjigo je pritiskala na prsi in jo nežno božala. Kolegica je trdila, da gospa ne bere sposojenih knjig, samo preverja, ali jih slučajno nismo izločili iz knjižničnega sklada. Ampak jaz mislim, da je v knjižnico prihajala na srečanja s svojim možem. Dokler je lahko z nami klepetala o njem in opazovala, kako knjige krožijo med bralci, je imela občutek, da je del njega še vedno tukaj in da predaja misli, spravljene v knjigah, kot jih je gospod profesor prej predajal svojim študentom.

(Str. 51)

Moj zorni kot na otroštvo v Brodu se je premaknil. Ne vidim ga več z očmi nedolžne majhne punčke, temveč odraslega človeka, ki ve, da ni vse tako, kot se lahko kaže. Naenkrat razumem, zakaj me Ola ni nikoli povabila k sebi domov. Njeno življenje verjetno ni bilo tako prijetno in starši ne tako razumevajoči in v podporo, kot je trdila. Vem, da mi ni hotela lagati, s svojim pripovedovanjem je enostavno ustvarjala svoj nov, boljši svet. Za njenim nasmehom se je skrivala žalost – enako kot za nasmehom moje mami.

(Str. 252)